

MAGYAR SÁG

ELOFIZETESI ARAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.---	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre --- " --- " 3.---	Negyedévre --- " --- " 3.60
Félévre --- " --- " 6.---	Félévre --- " --- " 7.---
Egész évre --- " --- " 12.---	Egész évre --- " --- " 14.---

Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)

FŐSZERKESZTŐ: dr. GYÖRFFY GYULA

FELELŐS SZERKESZTŐ: FÉNYES LÁSZLÓ

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Várház-körut 8. szám

Hirdetések petty számításal, díjszabás szerint
Apróhirdetések ára: egy szó 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

Megszorult emberek uzsorája.

A vidéki kereskedelmi kamarák legtöbb több helyütt elhatározták, hogy feliratot intéznek a kereskedelmi miniszterhez, amelyben tekintettel a zálogüzleti intézmény kizárólag szociális jellegére és arra a hatásra, amit ez üzlet a szegény néposztályra gyakorol, — azt kérik, hogy vélessék fel a zálogüzlet újabb törvényes rendezése, mely rendezés céljából egyedül helyes intézkedésnek tartják, hogy állítson az állam a vidéki nagyobb városokban fiók-záogintézeteket s ne szedjen a zálogkölcsönök után túlmagas illetekeket, mert ezekkel az illetekekkel egyedül azt a szegény néposztályt sújtja, amely a zálogkölcsönöket kénytelen igénybe venni. A kamarák mozgalmának nagy szociális jelentőségét nem vitathatja el senki s bizonyos, hogy ez a mozgalom első sorban nem is a vidéket, de Budapestet kell, hogy közelről érintse.

Ha tekintetbe vesszük azt, hogy a vidéken az 1901 év végén 337 magánzálogház volt, mindenki tisztában lehet azzal, ha csak valamit hallott e fogalomról: zálogház, hogy ezzel a fogalommal együtt járó száz meg száz fajta a homályos zsaroló üzelmeknek milyen súlyos teher a szegény néposztályon. A törvény által megengedett kamatszede maximuma

8 százalék. Nem akarunk vitatkozni arról, hogy a kölcsönadásnál milyen sokféle sallangot ragasztottak jogczimnek a százalék emelése okából. Ha talán elfogadnánk is 14 százalékot a kölcsönösszeg után, érthetetlen, hogy a zálogházak más garázdálkodását a hatóság nem korlátozza. 32 olyan zálogház van, mely a kölcsönösszeg után 15 százalékot szed, 54 zálogház 18 százalékot, 18—24 százalékot, sőt több olyan is van, amely 36 százalékot szed.

Szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy ezek hivatalos adatok, ehhez tessék azonban odagondolni azt a pénzt is, amelyet az ellenőrző hatóság nem tud és a magánzálogosok kényük-kedvük szerint vonnak le jogczim és magyarázat nélkül a szegény betevőtől.

A köztudat köztben eléggé bizonyítja, hogy a szegény megszorult ember, mikor a zálogos ablakából felszedi pénzét, azt megolvassa, de csak azért, hogy tudja, hogy mennyit kapott, nem pedig, hogy igazságos-e a kölcsönösszeg? Természetes, hogy lelkiismeretlen emberek ezt újból kamatoztatják a maguk számára. Ha az utolsó tíz esztendő gazdasági és szociális viszonyait akarnók jellemezni, azt leginkább a kézi zálogkölcsön-üzletek forgalmának összegéből tehetnők. A nyomorúság fokozatos fejlődésének tanubizonyossága

ez. Az 1893-ik év végén az adott kölcsönösszege 11,721.778 korona, ez összeg folytatólagosan emelkedik, 1898-ban 18,513.377 korona és az 1901-ik évben 21,216.057 korona. Súlyos számok, melynek eleje azonban még nem bizonyítja a szegények vagyonának teljes elvesztését, mert 11,771.778 koronából, tehát abból, amit tulajdonképeni értéknek állapítottak meg, árverés után, mely rendszeren a zálogba tett tárgyak 50 százalékánál következik be, 1,483.340 korona folyt be, a befolyt zálogdíjak összege pedig (kamat, kezelés stb.) 1,382.552 korona.

Az 1901. év végén a zálogba tett tárgyak értékösszege 21,216.057 korona, melyből a zálogdíjak összege 2,422.978 korona. Ezek számok, rideg, megdönthetetlen igazságok.

Huszonegymillió kölcsönért a magyar állam felügyelete mellett harmadfémillió díjat szednek!

És az ugynevezett kir. zálogház? Mert ilyen is van, mely nem egyéb, mint gyűjtőhelye annak a budapesti harminczhárom zálogházi közvetítőnek, akik részére szintén vannak bizonyos jogczimek megállapítva, amiért cédulát adnak és a pénzüket *máról hónapra* adják kölcsön. Mert legyünk tisztában a helyzettel. Ők csak addig adják

A menyasszony.

— A Magyarság tárczája. —

— Miért — kérdi az ősz bíró az előtte álló remegő leányt — miért ölte meg vőlegényét?

Az alig 18—19 évesnek látszó leány réveteg pillantással nézett végig a zsufolásig levő termen. Reszketett, halvány beesett arczára a kíváncsi pillantások bibort festettek s alig hallhatóan, remegve válaszolt a bíró második és szigorubb kérdésére:

— Artatlanul öltém meg... hamis emberek bujtogattak e szörnyű bűnre... megöltém és... A szegény halálra szánt leány görcsösen zokogott, vonaglott egész testében, arczát tenyerébe rejtette: szégyelte magát önön-maga előtt...

Az ősz bíró arczáról eltűntek a szigoru vonások... nem volt bíró többé. Jóságosan szólította meg e szerencsétlen leányt, mondja el, hogyan történt?

A leány a légy, atyai hang hallatára csodálkozva tekintett föl, mintha nem akart volna hinni saját füleinek. Kétszer is fölcsáritotta könyeit és csak bámulta a bírót. Nógatására könyek között mondta:

— Tizenhat éves voltam, mikor Miklóst megismertem; egy bálon ismerkedtem meg vele. Nagyon jól emlékszem: kérte anyámat, hogy bennünket meglátogathasson; anyám megengedte. Eleinte nagyon ritkán látogatott el hozzánk, de később mind gyakoribb vendég lett elannyira, hogy fél év leforgása után mindennapos vendégünk volt. Ha néha-néha nem jött, aggodni kezdtünk: hátha valami baja történt.

Valahányszor hozzánk jött, ha netán nem tudott mellém ülni, pár percnyi időzés után távozott, holott máskor órákig maradt. Mama sokszor mondta, hogy Miklós szeret és

nőül fog venni. En kaczagtam, mert — szoktam mondani — ha meg is kérne, ugy se menék hozzá, mert — nem szeretem. Örülök társaságának, mert elég szellemes, de férjnek még se kellene.

Az utolsó szavakat alig lehetett érteni, mert újra görcsösen kezdett zokogni. A hallgatók kandi arczán a szájalom parányi nyoma sem látszott, ők csak a történetre és az — ítéltre voltak kíváncsiak. E rövidke szünetet is arra használták föl, hogy jószolgatták az ítéletet. Egyik halálra, másik életfogytig tartó börtönre ítélte, sőt egyesek a bírót igazságtalansággal is vádolták, hogy nem elég szigoru a gyilkossal szemben.

— Folytassa kérem, — szólt szájakozva a bíró, ki már több halálos ítéletet mondott embertársai fejére, mint amennyiről más halott, — folytassa.

— Igen, folytatom — szólt a leány könyeit letörölve. Egyszer nem voltam odabaza s Miklós azzal a kéréssel leptem meg a mamát: adjon oda neki feleségül. Másnap mama tölem kért választ: nevetve ismételtém a már mondottakat. Válaszom Miklóst annyira elkészerítette, hogy öngyilkos akart lenni... Szájalomból ígent mondtam és — Miklós boldog volt.

Azt gondoltam: majd csak sikerül Miklóst szándékáról lebeszélnem, hogy engem, ki őt nem szeretem, feleségül vegyen, de valahányszor nekifogtam, mindannyiszor valami láthatatlan erő tartott vissza. Jól esett látnom, hogy Miklós boldog s hogy az is maradjon, beletörődtem a sorsba, hogy felesége legyek. Eleinte ugyan nehezemre esett, de — belenyugodtam; sőt mi több — benső megnyugvást éreztem, amely félig-meddig engem is boldogított... Így mult el két hónap. Miklós napról-napra jobban szeretett, — imádozt.

A hallgatók arczát a méreg és megvetés pírja borította s szerettek volna maguk íté-

kezni: bitófára itélnék a leányt... A bíró pedig szájakozó tekintettel nézte a szerencsétlent és leste a megtört leány további vallomását:

— Egyszer csak avval lepétt meg, hogy ügyének rendezése miatt haza kell utaznia. Elutazott. Mikor nem volt közelemben, akkor kezdtem érezni, hogy szeretem, igen szeretem... még jobban, mint engem ő. Naphosszat álltam az ablaknál és lestem hazatértét. Hiába. Elmult két hónap, még mindig nem jött. Levelet ugyan elég sűrűn irt... eleinte, azok is egyre gyérültek. Kétségbeesésem napról-napra fokozódott... különösen mikor egyik barátom bizalmasan értesített, hogy vőlegényemet idegen hölgyek társaságában látta, kikkel igen bizalmas lábon állt. Kétségbeesésem tetőfokra hágott. Eltökéltem, hogy bosszat állok. Igen, keservesen fog meglakolni...

A hallgatók most már szájakozva néztek a megcsalt leányra. kinek patak gyanánt omlottak könnyei.

— Terveimről — folytatta tovább — nem szólottam senkinek. Titokban mérget szereztem. Két napra rá Miklós megérkezett. Keblére ölelt, csókolt és én — boldogtalan, — szerelmet színlelve szintén megöleltem, míg gondolataim a boszun esüngtek.

Behívtam szobámba s megkínáltam egy pohár borral. Fenékig ürítette...

Egy-két lépést tett a leány és ájultan öszszerozott. Majd magához tért, fölugrott s szemét vadul forgatva a bíró elé lépett:

— Bíró ur, ő nem csalt meg, hü volt, anyja halála miatt nem írhatott, az idegen hölgyek pedig testvérei voltak... Itéljen fölöttem, ne kiméljen, áhitom a bitót, gyilkos vagyok, meg ne kegyelmezzen...

Másnap a szerencsétlent az élőhalottak közé szállították.

a pénzt, amíg elviszik a tárgyat a kir. zálogházba.

A kir. zálogházaknak 1901 év végén 5.000.000 korona összegű forgalma volt. Ebből 500.000 koronát vontak le zálogdíj címén. A közvetítők által levont összeg szintén ennyit tesz ki. A szegénységtől tehát 20 százalékot kölcsön vesznek el.

A törvény intézkedik az uzoráról. Akkor azonban, midőn a törvény ad jogot az uzorára és a körülmények kényszerítő hatása folytán utolsó és egyedüli menedéke a legszegényebb néposztálynak az uzorakölcsön, senki sincs, aki a magyar Themis szeméről a kendőt egy kicsit lejjebb húzza, hogy legalább félszemével látna meg a nyomorultak igaztalan kizsákmányolását.

Budapest, decz. 1.

Győrffy Gyula összeférhetlenségi ügye. December hó 11-ére tüzte ki az összeférhetlenségi bizottság elnöke Győrffy Gyula képviselő ellen bejelentett összeférhetlenségek tárgyalását, melyre „vádlokként” Bejczy Lajost és Pfeiffer Sándort is megidéztek. A bejelentett tanukat: Hegedűs Sándor volt, és Láng Lajos jelenlegi kereskedelmi minisztert, Sztérenyi József miniszteri tanácsost is idézte a bizottság s beszerezte a Sztérenyi ellen folyt fegyelmi eljárás iratait.

Ez inkompatibilitási ügy a megboldogult Wenczel egyetemi professzort juttatja eszünkbe, aki egy alkalommal azt kérdezte szigorlójától:

— Mondja meg nekem Uraságod, hogy mi szükséges ahhoz, hogy egy képviselő ellen összeférhetlenséget lehessen bejelenteni?

A szegény vizsgáló hiába sorolta fel az összeférhetlenségi törvényben felsorolt összes eseteket, a jó öreg professzor folyton csak a fejét rázta, hogy nem az. Végre segélyre ment a vizsgálónak:

— Mondja meg nekem Uraságod, szóval lehet-e összeférhetlenséget bejelenteni?

— Nem, felelte a vizsgáló.

— Nohát akkor a legszükségesebb az összeférhetlenség bejelentéséhez egy iv papír. A kinek van egy iv papírja, az jelenthet be összeférhetlenséget.

A képviselőház ülése.

— decz. 2.

Vészi József tegnap Gabányinak gunyból a „nagy tudomány” címet adta. Gabányi erre ma napirend előtt személyes kérdésben szólalt föl és sietve elhárította magáról a tudomány gyanuját s őszintén bevallotta, hogy bizony bizony nem nagy az ő tudománya, de elég ahhoz, hogy mindenféle ostobaságról akár órákig szónokoljon.

Igen ám, csak hogy szerencsétlenségére kibökte, hogy bizony mégis nagy tudomány ember ő. Hat nyelvet beszél, — még a hunczut nemet is.

Nosza, több se kellett a honatyáknak. Gabányi hat nyelvet beszél! Azonnal megtették a folyosó hivatalos nyelvtudósának.

Egyik képviselő egyik rácz választója hunszékely rovásos levelét mutatta meg neki. Gabányi rögtön kisütötte, hogy ez tulajdonképpen nem is levél, hanem kortesszámla. A másik az alesuthi cigányvajda irását akarta Gabányival kisyllabizáltatni. Az új nyelvész rögtön kibetűzte az irást, melyben bizonyos számú rajkók hiányos ruházatáról esett szó.

Jött a harmadik képviselő valami mármárosi rabbinus héber üzenetével, de erre már kijelentette Gabányi, hogy ebbe bele nem avatkozik, mert ehhez már nem ért. A képviselő hiába könyörgött Gabányinak, de Gabányi nem akart Vészi hatáskörébe avatkozni. Hiába mondta a képviselő, hogy az a rabbinus majd ellene fog szavazni s vele együtt az egész eklézsia. Mandátuma forog veszélyben. Menjen Vészihez — szolt ridegen Gabányi.

Most pedig lélekszakadva rohant kozzá egy negyedik képviselő is, aki birtokán egy régi egyiptomi papyrus-lemezt talált. Már mesziről lobogtatta feléje a papiruszt, de ettől már menekült Gabányi. Utoljára is van még Magyarországon tudományos akadémia. Hát

most már ő végezze el annak minden dolgát?! Nem, ez már sok még egy Gabányinak is. Be is szökött mindjárt az ülésterembe, ahol nem kell annyit tudni az embernek, mint a folyosón.

Bent a teremben Pap Zoltán ragyogtatta táv-szónoklási tehetségét. Azt mondják fogadásból teszi, hogy kibeszéli az ülést. Mások meg más okot adtak annak, hogy a fiatal képviselő ilyen hosszú beszédet mond. Azt mondták, hogy Pap Zoltán a maga szakállára üz obstrukciót, akárhogy is volt. Pap Zoltán végigbeszélte az ülést. Elmondott mindent, ami az indemnityről négy óra alatt elmondható volt. Közben megivott tíz pohár vizet, ami általános csodálatot keltett a karzaton, amely zsufolva volt ma.

Tudniillik Eötvös Károlyt várták ma, azért vonult be oly szép hölgyközönség amilyent már rég látott a t. Ház. A négy órás beszéd alatt ez a karzat volt a képviselő urak egyedüli szórakozása.

Elnök: Dániel Gábor.

Jegyzők: Nyegre János, Teleki Sándor gr., Endrey Gyula.

Elnök megnyitja az ülést. A múlt ülés jegyzőkönyve felolvasás után hitelesítették.

Gabányi nyelvismeretei.

Napirend előtt szót kér

Gabányi Miklós: Tegnap közbeszólásomra Vészi azt mondta, hogy én őt turbálom. Nem igaz, ő turbál engem. Első ízben Beöthy beszédénél zavart engem, mikor közbeszólásomra azt jegyezte meg, hogy tőlem nem tanul angol jogot. Hát az igaz, hogy tőlem nem sokat tanulhat angol jogot, mert ő már nagyon sokat tud. Más alkalommal Láng miniszter francia felolvasásánál zavart engem, mikor közbeszólásként kiáltotta hozzám: „Hallod Gabányi?” Hát az igaz, hogy nem tudok francziául, de tudok hat nyelvet, először is ezt a szép magyar nyelvet, (Éljenzés.) aztán meg azt a hunczut nemet nyelvet, tudok oroszul, szerbül, románul; és tudok még cigányul is. Hát én bizony ezek nélkül is el tudnék annyit beszélgetni, mint Széll Kálmán, mert nekem is meg van az a bajom, a mi a miniszterelnök urnak, hogy *mindenféle ostobaságról el tudok mesélgetni órákig.* (Nagy derűtség.) De ha Vészi még egyszer csitál engem, akkor bizony ő fogja megbánni. (Derűtség.)

Az indemniti-vita.

Deák politikája.

Ezek után a napirendhez Pap Zoltán szól: Nem a formulára támaszkodó, de hazaias tetteken alapuló reformációra van szükség. A miniszterelnök léptenyomon idézi Deák Ferenczet. Hát én idézem Offerman bárót, aki azt mondotta, hogy az osztrák császár hatalmának kell érvényesülni mindig Magyarországon. A miniszterelnök is az osztrák érdekeket szolgálja. Szögyény-Marich László azt mondja, hogy az osztrák csak akkor ad valamit nekünk, ha gyöngye, s azt is csak úgy adja, hogy alkalomadtán azt tőlünk visszaveszi. Igaz ugyan, hogy ezeket már sokszor elmondták, de vannak dolgok, melyeket nem lehet elégszer ismételni. Bécs megjelölte, hogy mily módszert kövessenek a kiegyezés megalkotásánál. Már Deák mondotta, hogy nem szabad megengedni olyan pártalakulást, mely az udvarnak concessiókat hajlandó adni. Ma olyan a helyzet, hogy az elkésereidit emberek tömege inkább kívánja az abszolutizmust, mint az ilyen előre haladt képviselői rendszert. (Igaz, ugy van.)

Széll politikája.

Nem a nemzet van a királyért, de a király a nemzetért. Megint csak ismétlésbe kell esnem. Tessék Németországra nézni. Ott van a Krupp temetése, megjelent a császár is. Ott együtt és egymásért él a nép. Harminczöt év óta ez a kormány nem engedelmesebb Deák Ferencz tanításainak, melyek élén a mostani kormányelnök áll, megszívlelhetné azokat a tanításokat. Hol van a kormány politikája? Hiszen még Horvátországot sem tudja megfűközni. Bánffy alatt legalább a nemzetiségek nem mertek mozogni. Tízsa egy „és” szöcskát adott, hát a miniszterelnök mit adott? Semmit.

A felekezi harezok most ütök fel fejüket.

Széll Kálmán: Talán ezt is én eszméltem?

Pap Zoltán: A nemzetiségek félszkelődnek.

Széll Kálmán: Ennek is én vagyok az oka?

Pap Zoltán: A kormányzati rendszer gyümölcse mindez. Lejárt minden nagy államférfit, Apponyit is csak azért küldte Kossuth temetésére, hogy a király előtt lejárassa.

Széll Kálmán: Ez nem igaz.

Elnök: A képviselőház elnökét senki sem küldheti sehová, csak a Ház.

Pap Zoltán: A Kossuth-ünnepe elől meghátrált, de nyaukra hozta a katonai javaslatokat és a civillistát. Annyi jogfeladás, mint a jelen kormány alatt, 35 év óta nem történt. Ha első kormányok egyike sem merete volna meggyalázni Kossuth emléket (Nagy zaj a baloldalon.) és olyan nyilatkozat, mint a honvédelmi miniszteré, meg nem történhetett volna. (Nagy zaj a baloldalon.) Ez a nyilatkozat szégyene és arczulsapása a magyar parlamentnek (Ugy van, ugy van, felkiáltások balról.) Hát azt merete volna más kormány mondani, hogy nincs joga önálló vámtérülethez?

Széll Kálmán: Nem igaz, nem mondtam.

Szünet után.

Pap Zoltán folytatja beszédét. Hibáztatja, hogy Dalmáciának Magyarországhoz való visszacsatolása érdekében nem teszünk semmit. A kiegyezés dolgában követeli a miniszterelnöktől, hogy csináljon akármilyen kiegyezést, ne hagyja kétségben az országot.

A civillistára rátérve vádolja a kormányt azzal, hogy engedte, hogy megérleljék a magyar népben az a hit, hogy a király Magyarország romlására törekszik.

Dániel Gábor alelnök (csöngöt): A magyar parlamentben mégis lehet mondani, hogy a király az ország romlására törekszik.

Felkiáltások a baloldalon: Hiszen éppen ez ellen a hit ellen beszél.

Pap Zoltán: Tisztelettel meghajlok az elnöki figyelmeztetés előtt. De én éppen azt hibázatom, hogy ilyen hitet engednek terjedni. Nem is törekszik olyanra a király.

Elnök: Ugy látom, hogy a képviselő ur éppen e tévhit ellen tiltakozik. Ez már más. (Derűtség.)

Pap Zoltán folytatja beszédét. Fél kettőkor egyszerre félbeszakítja beszédét és a szomszédjával beszélgető pénzügyminiszterre mutatva így szól:

— Megvárom míg a pénzügyminiszter ur befejezi diskurzusát.

A baloldal halljukozni kezd, a pénzügyminiszter visszafordul és a szónok folytatja a beszédét és a katonai kérésekről kezd beszélni.

Három negyed kettőkor, mikor a szónok azt említi, hogy nem akarja a Ház figyelmét tovább fárasztani, a baloldárról ilyen felkiáltások hangzanak:

— Halljuk! Beszélj a katonai javaslatokról.

— Térj át beszéded elejére!

De Pap Zoltán kifejezve bizalmatlanságát a kormány iránt, megtagadta az indemnityt és befejezte beszédét.

Az elnök erre bezárta az ülést.

KÜLFÖLD.

A görög választás.

A görög általános képviselőválasztás most folyik, az eddigi jelentések szerint a jelenlegi kormányra kedvezőtlenül, mert a *Dellijanisz* vezérlete alatt működő ellenzék minden valószínűség szerint többségre jutott. *Negri* pénzügyminiszter is a választásnál megbukott. A miniszterium pedig beadta lemondását. Mai távirataink a következőket jelentik:

Athén, decz. 1.

A vidéki választások eredménye kétségessé tette a pártok számarányát, mert több jelöltet politikai pártállásuk megjelölése nélkül választottak meg. *Dellijanisz* pártja is, *Theotokosz* pártja is magának tulajdonítja a győzelmet. A hivatalos kimutatás szerint az eddig ismert választási eredmények közül 76 a *Dellijanisz*-párt, 40 a *Dellijanisz*-ellenes párt javára dől el. Száz választásnak eredménye még ismeretlen. Azt hiszik, hogy a kamara összehívása előtt lehetetlen lesz megállapítani a pártok számarányait.

VIDÉK.

(→) A maros-vásárhelyi „Székely-Társaság” december hó 2-án, kedden este fél 8 órakor a László György vendéglőjében összejövetelt tartott, melynek tárgysorozata a következő volt: A tárgyalás megnyitása. (Dr. Kőrösi József elnök.) Napló olvasás és az elnökség előterjesztései (Szentgyörgyi Dénes m. titkár.) Tagfölvétel. A székely társaságok szövetség és központi iroda szervezeti szabályai. Az áll. előkészítő bizottság javaslata. (Máthé József titkár.) Indítványok. — A társaság határozata szerint f. év december 9-én a szokott helyen műsorral és tánczsal egybekötött társasági összejövetel lesz a tagok és családjaik részére.

FŐVÁROS.

| A főváros közgyűlése. Több napi tárgyalás után tegnap fejezték be a költségvetés általános tárgyalását. A közgyűlés 186 szóval 74 ellenében elfogadta a jövő évi költségvetést. A tárgyalás folyamán Polónyi Géza védte a tisztviselőket azokkal a támadásokkal szemben, amelyekkel őket a szombati ülésen Szalay Mihály illette. A Szalay Mihály vádjait különben a polgármester is erőlesen visszautasította.

Az ülés szónoka Dr. Havass Rezső volt, aki újra hangoztatta, hogy adozzák meg azokat az ingatlan birtokosokat, akik állandóan külföldön tartózkodnak. Hangoztatja, hogy a kormánynak nem volt joga ahhoz, hogy az ideai büdzset leiratban a törvényhatóságot megvádolja. Ha a költségvetést elfogadják, a belügyminiszter meg fogja semmisíteni a határozatot. Csodás véletlenség az is, hogy éppen a szavazás előtt jött híre annak, hogy Kecskeméthyt elfogták. A közgyűlést kéri, hogy ezt az irreális költségvetést ne fogadják el.

Kasics Péter röviden kéri a tárgyalást péntekig elhala ztani.

A felszólalásokra Halmos János polgármester válaszolt. Hozzájárul, hogy Havassnak a külföldön élők külön megadóztatására vonatkozó indítványát adják ki a tanácsnak. Szalay szombati felszólalására megjegyzi, hogy általános feltűnést keltett az a hang és modor, a melylyel Szalay szólt. Az ellen a hang ellen határozottan tiltakozik. Majd áttér a bérkocsi ügyére s beszédét azzal végzi, hogy a főváros háztartását adómeleles nélkül rendezni nem lehet. A polgármester beszéde után Szalay Mihály állt föl szólásra, de a nagy zajban csak annyit tudott mondani, hogy Halmostól leczkérteztést nem fogad el.

A beszédek után szavazásra került a sor. A közgyűlés a költségvetést elfogadta s elvetették Kasics indítványát, hogy a tárgyalást péntekre halasszák. Elfogadták ellenben Havass Rezsőnek az indítványát a külföldön lakóknak megadóztatására, továbbá Kasics Péternek az indítványára újra fölírják a kormányhoz s az áthárított költségek megtérítését kéri. A közgyűlést ma délután folytatják.

TÁVIRATOK.

A horvát tartománygyűlés.

Zágráb, dec. 2.

A horvát tartománygyűlés napirendjét az indemniti tárgyalása képezte. Frank képviselő beszédében azt mondja, hogy a parlamentben nincs minden rendben, bár a jobb oldal tagadja a válságot, de mégis válságnak kell lenni. Az indemnitásról szólva úgy látja, hogy Magyarország adó képessége 30 millió koronával emelkedett s az idén 200 milliót akarunk beruházásokra fordítani. Hibáztatja, hogy náluk még nem nyújtották be a költségvetést végezi beszédét, hogy Horvátország külön életet él és szabad független akar lenni. Utána Tomasić okolja meg nézetét s azt mondja, hogy az indemnitást azért kéri, mert a pénzügyi egyezmény kétség-telenül kihat a költségvetésre. Minthogy már az év végén vagyunk és kilátás van az egyezmény létrejöttére, jobb olyan költségvetést előterjeszteni, amely már az új egyezményen alapszik.

Elnökválasztás Svájcban.

Bern, dec. 2.

A nemzeti tanács elnöké Zschekke-t (Cargano, radikális), alelnökké pedig Martin-t (Neuenburg, radikális) választotta meg.

Éhinség Finnországban.

Pétervár, dec. 2.

Hivatalos jelentések szerint Finnországban a rossz termés következtében érezhető inség kezd mutatkozni. A hatóságok megengedték a gyűjtést az inségesek javára.

Nagy vízáradás a sirakuzai vasut mentén.

Messina, dec. 2.

A sirakuzai vasuton áradás miatt szünetel a forgalom. A kár nagy, különösen Santa-Luciában és Santa-Theresában. Egy Máltából jövő vitorlás hajótörést szenvedett. Legénységéből két ember vízbe fullt.

Szerb követelések a portától.

Konstantinápoly, dec. 3.

Krisztics szerb ügyvivő arra kérte a portát, hogy büntesse meg azokat a nizamokat, akik nemrég a határon egy szerb káplárt megölték és egy másik szerb katonát megsebesítettek. Azt kívánja továbbá, hogy Gyedál bej guilani kajmakámot, aki állítólag ellensége a szerbeknek, mozdítsák el állásától.

A rendőrség Kecskeméthyről.

A berlini táviratról, mely Kecskeméthy Győző elfogatását hozta hírül, a rendőrségnek ez a véleménye. Eppen nem lehetetlen, hogy Kecskeméthyt letartóztatták. Sőt, ha valamikor, ugy most kell elfogatásának megtörténni. Markovics Incze rendőrfogalmazónak, aki künyjárt Amerikában, nem volt eredménytelen az útja, már csak azért sem, mert föltétlenül biztos nyomokat talált, amelyek elárulták, hogy Kecskeméthy tényleg Észak-Amerikában tartózkodik. Azt is eredményezte Markovics megjelenése New-Yorkban, hogy az újságok és az amerikai sajtó érdeklődni kezdtek Kecskeméthy sikkasztása iránt, addig pedig absolute nem is sejtették, hogy Magyarországot ez az ügy annyira foglalkoztatja, mert a nagy sikkasztások Amerikában nem olyan ritkaságok, elvész még az odavaló sikkasztó is a milliárdnyi néptömeg élénk forgatagában, ha a sajtó nem kelti föl a közönség érdeklődését s riporterei nem vezetik nyomra a rendőrséget. Azután Markovics Incze hazaindulásakor nem hagyta faképnél az ügyet, hanem megbizta a további kutatással a világhíres Pinkerton-féle magán-detektív-vállalatot, amelynek minden községben van detektívje s így az eredménye, hogy Kecskeméthyt elfogták. A rendőrség még ma déli tizenkét óráig sem kapott új táviratot Kecskeméthy letartóztatásáról, de ez nem bizonyítja azt, hogy hamis híreszteléssel van dolgunk. Ugyanis a detektív-vállalatnak hatósággal csak a konzulátus közbenjárásával lehet érintkezni, már pedig az eljárás akkor ez: A konzulátus elküld két azonossági tanút Homesteadba, amely két napi ut New-Yorktól, ezeknek előbb meg kell győződnie arról, hogy csakugyan Kecskeméthy Győző az, akit elfogtak. Ekkor küld csak a konzulátus jelentést a budapesti főkapitányságnak, vagyis az egész hétre is beletelhet, amíg a főkapitányság jelentést kap arról, hogy a letartóztatás megtörtént. Hogy a Pinkerton-vállalat Budapestre nem s Berlinbe mégis küldött táviratot, annak az a magyarázata, hogy a táviratot nem egy berlini hatóság, hanem egy berlini magán-detektív-vállalat kapta, amelylyel a Pinkerton-vállalat különben is szoros üzleti összeköttetésben van; azután a Pinkerton-vállalat szuperintendense berlini származású ember s bizonyos, hogyha valamikép értesíteni akarta Európát s Magyarországot is az érdekes hírről, ha már az érintkezés etikettjénél fogva egyenesen a budapesti főkapitánysághoz nem fordulhatott, magán-detektív-vállalat pedig Budapesten nincsen: első sorban Berlinbe küldte a táviratot. Szóval a rendőrségen a Kecskeméthy-ügygyel foglalkozó tisztviselők közt nagy a bizalom abban, hogy Kecskeméthy megkerül.

A Pinkerton detektív-vállalat megalapításának történetét érdekesen írja le a Magyar Hírlap mai számában: John Allersmann dugszagd német bankárt 1854-ben egy napon irodájában meggyilkolva

találták. Az öreg ur egy este, mikor alkalmazottai eltávoztak, még az irodájában maradt. Így találta őt a gyilkos, aki az öreg Allersmann-t egy lövéssel leterítette. És aztán 50.000 dollár elrablásával megözökött. Mr. Allersmann borzasztó halála még aznap köztudomású lett, mert hozzátartozói a Illinois Building-ben levő irodájában holttestét megtalálták. Az Allersmann meggyilkolása óriási szenzációt keltett Chicagóban. A rendőrség lázas tevékenységgel kereste Allersmann bankár gyilkosát, de a legügyesebb detektíveknek sem sikerült a tettest megtalálni. Ekkor történt, hogy Pinkerton Gev Sámuel detektív és a vizsgálat vezetésével megbízott Mordanat Henry detektív-főnök között nézeteltérés támadt. Pinkerton tudniillik azon a véleményen volt, hogy a gyilkosságot Allersmann-hoz közel állónak, esetleg rokonának kellett elkövetni. Mr. Mordanat erről hallani sem akart s ennek következtében Pinkerton állásáról lemondott és a tettest saját rizikójára kezdte nyomozni. A szerencse kedvezett Pinkertonnak. Egy nyomra akadott, amely New-Yorkba vezetett, odautazott, de nem bírta emberét fölfedezni. Onnan Cortle Garden-be utazott, hol a kivándorlási hivatalba kutatott. Ott a tett elkövetése előtt New-Yorkba érkezett hajó utasainak neve között megtalálta az Allersmann Albert nevet.

Pinkerton most már hegyes nyomon volt. Visszatutott Chicagóba és özvegy Allersmannéval tudakozódott férje rokonai után. Megtudta, hogy Allersmann Albert hosszabb idő óta állás nélkül volt. sőt férjét is felkereste egy alkalommal.

Pinkerton most a chicagói óriási német városrészen keresett a gyilkos nyomai után. Két nap múlva sikerült neki Allersmann Albertet abban a pillanatban a pályaudvarnál elérni, mikor ez éppen New-Yorkba akart utazni. A vonat indulása előtt Pinkerton oda lépett a 22—23 éves fiatalemberhez és letartóztatta, mint John Allersmann gyilkosát. A gyilkos bevallotta tettét és a bitófáru fejezte be életét. Pinkerton-t kérték, hogy lépjen ismét a rendőrség szolgálatába, de ő nem akart. Hanem engedelmet kért és ezt meg is kapta egy magán-detektív-intézet alapítására.

NAPIHIREK.

Budapest, dec. 2.

— Időjárás. Északi és északkeleti Európában magas levegő nyomás, Angol és Olaszországot meg depressziók borítják. Nyugat-Európában az idő enyhe, szeles és esős, északon meg keleten igen hideg és tulnyomóan száraz, nálunk az idő borsos és ködös maradt.

Hőmérséklet alig változott még. Az ország délkeleti részében különösen sok helyütt esett csapadék.

Prognózis: Hűvös idő várható sok helyütt főleg az ország déli részében helyenként csapadékkal.

Hőmérsék: 10 C.

— Kitüntetés. Temesvárról táviratozzák: Szalier Antalnak, aki a Fehérkereszt-egyesületnek 50.000, a városi polgármesternek pedig százezer koronát adományozott, ő felsége az arany érdemkeresztet adományozta. A rendjelet ma délben tűzte a kitüntetett mellére Gemi József polgármester-helyettes a képviselőtestület összes tagjainak jelenlétében.

— Egy nagy név és egy kis név. Mintegy tiz nap óta politikusok és publicisták élénken foglalkoznak egy röpirattal, a melynek A Széchényi-párt címe alatt szerényen vonult meg a szerző chifre-je: M. S. A kormányképes ellenzék kérdésének megoldásáról szólt a röpirat s többek közt a társadalom egyik sürgős feladatát a korrupció üldözését hangoztatta, ami nélkül egészséges közéleti szellemről beszélni sem lehet. A szerző e korrupció elleni gyűlöletéből, támogatva a kezdőbetűk azonossága által, mindenki Matlekovits Sándor volt államtitkára gondolt, aki az 1885-iki kiállításán tudvalevőleg annyira üldözte a korrupciót, hogy százezer forint ára fiakker lovat farsztott ki bele. A röpirattal tehát mindenki Matlekovits Sándort azonosította, mint az ő művét tárgyalták a röpiratot. Valószínű, hogy Matlekovits mindezekről semmit sem tudott, mert ellenkező esetben nyilván tiltakozott volna a szerzőség ellen. A Széchényi-párt című röpiratot ugyanis — mint biztos forrásból tudjuk — nem Matlekovits Sándor, hanem Meisels Soma írta, egy budapesti üzleteimber, akinek mindenestre élelmességére vall az, hogy röpirata érdekében, akarata ellenére is: Matlekovits Sándorral szedeti a babérokat.

— **A tordaiak emlékirata a tisztviselői fizetésrendezés ügyében.** A pénzügyminiszter az 1903. évi költségvetési törvényjavaslatot ez év október havának 22-én terjesztette a képviselőház elé. Ez alkalommal nyilatkozott a miniszter az állami tisztviselők fizetésrendezése és előléptetése tárgyában előterjesztendő törvényjavaslatról is. A miniszteri nyilatkozat adott okot az **állami tisztviselők országos egyesülete tordai vidéki körének** — honnan az országossá vált mozgalom annak idején kiindult, hogy egy emlékiratban mutasson rá, hogy a magyar állam szolgálatában álló 25.180 tisztviselő és 13.939 altiszt és szolga megélhetési érdeke, előhaladási viszonya még mindig nem talál oly méltánylásra a pénzügyi kormány előtt, mint azt az utolsó fokra lezállított igény megkíváná. A tisztviselők emlékiratában előterjesztett kimutatás szerint a fizetések felemelése a tisztviselői fizetéseknél 16 millió 656 ezer 100 korona, az altisztek és szolgák fizetésénél 2 millió 661 ezer 300 korona különbséget, összesen 19 millió 317 ezer 400 korona különbséget eredményezne, vagyis ennyivel kellene a költségvetésnek az állami tisztviselők és szolgák fizetésére többet fölvennie, mint jelenleg fölve van. Ezzel szemben a pénzügyminiszter csak 16 millió koronát irányzott elő, tehát 3 és 1/3 millióval kevesebbet. Hogy ez a hiányzó 3 1/3 millió a tisztikarnak melyik rangfokozatánál fog mint hiány megoszlani, azt bizonyítani nem lehet, de alighanem a XI. rangosztálynál az által, hogy a kezdőfizetés nem 1600, hanem 1400 koronában lett előíranyozva. Tehát attól csipnek el, akinek különben is kevés van, s így 18.323 kisebb tisztviselő fogja azt megnélni.

A képviselőházba benyújtandó emlékirat azt kéri a parlamenttől, hogy a milliárdos költségvetésben attól a 3 1/2 millió többlettől tekintsen el s a tisztviselői memorandumban felsorolt fizetési osztályozást fogadja el.

— **A győri kórház botránya.** Megírtuk annak idején azt a borzalmas gyilkosságot, melyet a győri kórházban egyik elmebeteg a másikon végrehajtott, s aztán öngyilkosságot követett el. A megindított vizsgálat eredménye most konstatálta még, hogy **a halált mindkét esetben fulladás okozta**, vagyis **Pap István** Muzzer Lajost megfojtotta s csak azután verté fejbe a bádgedényével. **Durmann István** né apólonó azt vallja, hogy a szomszéd czellában tartózkodott, egész éjjel ébren volt, de semmi zajt sem hallott. Érdekes, hogy **Durmann István** né szintén **mint elmebetegét vették fel a kórházba** körülbelül egy évvel ezelőtt, histero-epileptikus beteg volt. Természetesen most a vizsgálatot tovább folytatják olyan irányban, hogy megengedhető volt-e az elmebetegeket **Durmann Istvánné**ra, egy szintén elmebetegre rábizni. Utalunk multkori, az elmebeteg-ügy állapotáról írt vezércikkünk állítására: hogyan gondolják nálunk az elmebeteggyógyítást és ápolást?

— **A kolozsvári kivégzés.** A pénzeslevélhordó gyilkosának, **Friedrich** Ferencnek kivégzése ma reggelre volt kitzve. A kivégzés végrehajtása azonban elmaradt, mert **Bali Mihály** a kellő időben nem érkezhetett meg. A budapesti királyi ügyészségtől távirati értesítés ment **Faddra Bali Mihály**hoz, hogy két pribékjével azonnal utazzék Kolozsvárra. Az ítélet kihirdetésére **Friedrich** védőjét is meghívták, aki ma táviratilag kért a királytól védenése számára kegyelmet. A kivégzést minden valószínűség szerint holnap szerdán reggel hajtják végre az elítélten. **Friedrich** hozzátartozóira, — kik a lapokból értesültek, hogy a fogoly számára nincs kegyelem — óriási hatással volt a hír. A kétségbeesett anya fájdalma — ki végre is fiát látja az elítélten — szivettépő. Folyton sir és imádkozik hátha az utolsó percz meghozza a kegyelmet...

— **A Dunáról.** A földmívelésügyi miniszterium vizrajzi osztályhoz érkezett jelentések szerint a Dunán s összes mellékfolyóin a jégviszonyok az enyhévé lett időjárás következtében alaposan megváltoztak. A jég a felső vidék folyóin is olvadóban van, s a zajlás mindenütt igen csekély. A Duna az egész szakaszon apad s a fővárosnál ma 37 centiméternyi. A jégzajlás Budapesten megszűnt a kis propellerek újra megkezdtek a közlekedést, s a jég elkotrodása következtében az ó-budai kikötőből sok teherszállító s vontatóhajó kijött, sok teherszállító s megkezdtek a lipótvárosi állomásokon a berakodást.

— **Letartóztatott áldetektív.** A rendőrséghez az utóbbi időben több feljelentés érkezett többnyire utcai leányoktól, hogy egy férfi detektívnek adva ki magát, zsarolja őket. A rendőrség kinyomozta a szélhámost, aki **Róth Lipót** budapesti születésű 29 éves csavargó szabósegéd, a szélhámós valahogyan kikutatta, hogy melyik utcai leányt, mikor büntették meg kihágásért. Amikor megvoltak az adatai, felkereste a leányt és elmondotta neki, hogy befolyásu ember a rendőrségen, módjában áll a kihágási büntetést elengedtetni. Ezen az alapon azután állandóan zsarolta a leányokat, akik a szélhámósra csak akkor jöttek rá, amikor behajtották rajtuk a kirótt büntetést.

— **Házasság.** Dr. **Fodor Oszkár** a Népszínház főtitkára december 7-én tartja esküvőjét **Weissmann József Aranka** leányával.

— **A francia hajós-sztrájk.** A marseille-i matróz-sztrájk még mindig nem szűnt meg, sőt — mint mai táviratok jelentik — még terjed. Tegnap a matrózok egy manifesztumot olvastak fel, melylyel a vontató gőzösök alkalmazottjait is a sztrájkba lépésre hívják fel, miután a hajós-társaságok a sztrájkolók követeléseit teljesíteni nem hajlandók. A sztrájk bizottság elhárít magáról minden felelősséget, ha idegen hajók a kikötőt fel nem keresik. Végül a gyűlés olyan határozatot fogadott el, hogy értesíteni fogják a hajós altiszteket és első fűtőket, hogy ha 24 óráig ők is a szolgálatból ki nem lépnek, nem tekintik őket társaikul. A sztrájk már is sok bajt okozott nemcsak magánosoknak, de a francia államnak is. A sztrájk miatt Marseilleben rekedtutasok a miniszterelnökhöz, több szenátorhoz és képviselőhöz fordultak közbenjárásért, hogy elutasításukat lehetővé tegyék vagy azokat, akik rászorultak, anyagiilag támogassák. A hajóügynökök azzal a tervvel foglalkoznak, hogy az áruszállítást németalföldi, német és angol hajókkal végeztetik.

— **A globetrotter.** Csinosan öltözött fehérruhás, fehérsapkás fiatal francia állított be ma reggel szerkesztőségünkbe. Caron Emil festő hírlapíró és világgyaloglónak mutatkozott be. Elénk mozdulatokkal magyarázta francia nyelven, hogy mily országokat járt be. Nagyon érdekes az a napló, melyet utazása első napjától vezet. 1900. december 13-án indult el Párizsból öt souval zsebében, de annál több önbizalommal kebelében. Nem is csalódott utjában sehol, mert hiába mindentt kísér a francziát nemzetének nimbusa. Svájcban, Olasz és Görögországn keresztül Egyiptomig ment. Az utolsó állomás Egyiptomban Ed-Sza volt. Innét visszafelé Alexandrián keresztül hajón tért vissza Marseillebe, innen ismét Párisba. Párisból ismét Németországon keresztül egészen Budapestig érkezett. Eddigi utja két évig tartott. Budapestre Galicián, Oroszországon, Khinán, Japánon át Kanadába fog menni. onnan pedig visszatér Párisba. Ezt az utat három év alatt szándékozik megtenni. Naplója egyike a legérdekesebb könyveknek. Kaleidószkopszerűen váltakoznak benne hatósági és postapecsétek, szerkesztőségi bélyegzők és aláírások, itt egy érdekes szép asszony szénrajza, majd meg a megjárt utak pontos térképe. Tarkítják a naplót apróbb tájképek, a keleti városok festői utca-jelenetei. Dragománok, szolgabírák, prefektusok és basák, konzulok és a világ minden hivatalos nagyságai beleírták nevüket a naplóba, melynél érdekesebb forrást különösen egy újságrporter keresve sem találhatna. Beszélgetés közben el is monddta, hogy a magyar szerkesztőségek mily vendégszeretettel fogadták s ha a kínai felelős szerkesztő urak sem maradnak a magyarok mögött, akkor nyugodtan fog neki menni a meyci bitodalomnak.

— **Kifosztott hercegi lakás.** **Odescalchy Géza** herceg Üllői-ut 19. számú házába furfangos módon jutott be a betörőbanda és rabolta ki a hercegi lakást. Most erre a betörésre a rendőrség a következőket jelenti: A herceg komornyikja, Haan Ferenc megjelent a rendőrségen és elmondta, hogy a lakás Szabó Ferenc házmesterre volt bízva. A lépcsőházból nyíló kettős faajtó fatábláit feszítették ki a betörők s így hatoltak a lakásba. A herceg lakosztályában felturkálták mindent és tizenöt szekrényt feszítették föl. Nagy mennyiségű ruhaneműt, apró csecsebecsét és értéktárgyat vittek el, míg a hercegné lakosztályában is fölfeszítgetve a szekrényeket, a földre taposták a benne talált ruhaneműt. A rendőrségnek a betörőket még nem sikerült kézre keríteni.

— **Kirabolt katolikus templom.** Még április havában történt, hogy a paksi római katolikus templomot kirabolták. A templomrablót: **Kátait** annak idején elfogták, de a napokban megszökött a szegvárdi börtönből. Mint most Paksról táviratozzák, az éjjel ismét betörték a paksi templomba és elvitték a kelyheket és ezüstgyertyatartókat. A rablás elkövetésével a megszökött **Kátait** gyanúsítják.

— **Bűnvizsgálat a torontali szőnyeggyár ügyében.** A torontali szőnyeggyár bukásának körülményei már hetek óta közbeszed tárgyat képezik a délvidéki kereskedelmi körökben s a temesvári kamara tegnapi ülésében konstatálta, hogy a szubventionált szőnyeggyár válságát egyedül a hibás organizáció idézte elő. A szőnyeggyár csődjének ügyében most a csődjelárással egyidejűleg büntető eljárás is folyik, amely az utóbbi napokban annyira bonyolultnak tűntette föl a gyár bukásának körülményeit, hogy hire is futott, hogy a Nagybecskerekben időző Weil Miksa vezérigazgatót a rendőrség letartóztatta. Ez a hír ugyan nem felel meg a valóságnak, de tény, hogy a rendőrség a legnagyobb eréllyel folytatja az ügyben a vizsgálatot s tegnapelőtt kihallgatta Weil Miksa vezérigazgatót és Hermann Gusztáv igazgatót, a gyár technikai vezetőjét. A rendőrség a kihallgatással egyidejűleg a kir. ügyészség közbenjöttével tüzetesen átvizsgálta a könyveket s különböző könyvelési zavarokat konstatált.

— **Az iszákos betörők.** **Drágai János** 18 éves **Szauer Gábor** 19 éves és **Schwertner Aladár** 18 éves csavargók betörték özv. **Menyhért István** Aréna-ut 22. számú trafikjába és korezmájába. A betörők fosztogatás közben borra és pálinkára akadtak. Nyomban iváshoz ültek, ami árulójuk lett. A zajra figyelmessé lett a rendőrszem, aki több társával elfogta a betörőket.

— **Tolvaj a ládában.** **Krausz Nándor** szénkihordót a minap árbócz-utca 4. számú lakásán meglátogatta egy régi ismerőse, **Kerekes Károly** 33 éves napszámos és szállást kért. **Krausz** szívesen adott neki lakást. Hajnalban azonban észrevette, hogy vendége eltűnt. Rosszat sejtve pénze után nézett. Konstatálta, hogy fiókjából 172 korona hiányzik, amely pénz a Guttman-czégé volt. Nyomban rendőrt hivatott, akivel átkutatták a házat. A tolvajt meg is találták a lépcsőházban egy ládába bujva. A pénz is nála volt. A tolvajt letartóztatták.

— **Az adófizetés szökkenése.** A székesfőváros adópénztárába november havában összesen 7.129.471 kor. 46 fillér folyt be. A lefolyt 11 hónap alatt 239.032 adófizető polgár befizetett adója összesen 35.526.000 koronát tett ki, mi összehasonlítva a mult esztendő hasonló időszakában befolyt 36.040.540 koronával, kitűnik, hogy az idén befoly adó 1.114.540 koronával kevesebb.

— **Rövid hírek.** Elfogott kocsitolvaj. A rendőrség letartóztatta **Nagy Károly** 31 éves csavargót, aki a Bercsényi-utca 7. számú ház előtt álló tejeskocsi elakarta hajtani. Epen akkor jött ki a házból **Nemeth Ignác**, a koci gazdája, aki a közönség segítségével elfogta a kocsitolvajt és átadta a rendőrségnek. — **Letartóztatott zsebtolvaj.** Letartóztatták **Patonai István** 20 éves csavargó szobafestőjét, aki a Mária Terézia-téri postahivatalban **Rezi Mária** szakácsnő zsebéből a pénztárczát kilypta. — **Betörések.** **Friedmann Ede** fűszeres soroksári-utca 68. számú tizletét betörték és fűszert meg szivart loptak el. — **Sparber Boris** szőnyegkereskedő Wesselényi-utca 58. számú lakását tolvajkulccsal felnyitották és 300 koronát érő ruhát elloptak.

x **Felhívjuk olvasóink figyelmét** Herceg és Horvát-Budapest. Kerepesi-ut 52. szám alatt, az „Adria” szállóval szemben létező nődivat-áruházára. x **Régi képek** javítását, nemesi címerek, dekorációk, arcképek és mindennemű festményeket készít **Linhart Vilmos** Budapest, Hunyady-utca 27. Telefon 58—83.

Beifeld Bankház Budapest Károly-körut 1. szám.

Vesz és elad sorsjegyeket, értékpapirokat és állampapirokat a napi áron, **vesztelítetésre**; beváltja a **kisorsolt sorsjegyeket**. — **Pénzkölcsönt** nyújt mindennemű sorsjegyekre.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **A Tudományos Akadémia** ülése, Tegnap délután a Magyar Tudományos Akadémia nyelv és néptudományi osztálya ülésén **Melich János** dr. levelező tag olvasott fel. „A magyar nyelv keresztényen terminológiája” czímen. Az értekezés kapcsán **Melich** dr. és **Asbóth Oszkár** egyetemi tanár között tudományos vita indult meg.

* **Uj színház.** A fővárosi rendőrség **Kőrösi Bertalan** színházgátnak engedélyt adott arra, hogy a Kerepesi-uti 63. szám alatt levő **Olimpia** helyisé-

gében színelőadásokat tarthasson, még pedig mostantól fogva 1903. évi szeptember 30-ikáig. A helyiség a biztonsági szempontoknak megfelel, a tanács csütörtökön fogja tárgyalni ezt a kérvényt.

* **Bertram Tivadar.** Mint az a sovány kosztra szoktatott ember, akit egy nap a Kovács-étermébe visznek vacsorálni, úgy voltunk tegnap, akik kevesen voltunk a Royalban. Nemcsak az est művészi szépségét nyertük emlékre, de magunkkal vittük ennek a nagy művésznak szellemét, amely kísértetként fog feltűnni, ha majd halljuk a mieinket: résztvevően gondolván önmagunkra, a kukoricza-kenyér-evőkre... Ez az ideális Wagner-énekés tüzet éleszt a klasszikus zene hajszára csiszolt formái közé s ha énekel, ellenállhatlan varázssal ejti rabbá hallgatóját. Szemének villanása, arcának kifejezése együtt idomul át a csoda szép hanggal, amelynek minden regisztere egyaránt színes, érzés, le- és felnagy terjedelmű. A bolygó hollandi nagy áriáját, a Tannhäuser esti-csillag ábrándját, az obligát Két gránátost, s Leöve Eugen-hercegejét énekelte, minden oldalról bemutatván tehát ének-művészetét, hang-köteleinek mesés simaságát, a melyet különben előző évek hangversenyéből jól kellene ismerni a budapesti közönségnek. Ah, de a budapesti közönség valahol tegnap sonkás zsemlye-pletykára volt összegyűlve: üres volt a Royal terme. Akik ott voltak, tüntetészerű tapssal honorálták a bayreuthi ifjú mester hatalmas művészetét, Bertram énekszámait közt, a művész pártfogója, az egykori híres Wagner-énekés: *Moran Olden* Fanny adott elő néhány dalt. Nagy művésznő, de a Bertram varázsereje nem engedi érvényesülni. Hangja az alt kulesnál még ma is dámoni erejű, ám középhangjainak érdessége az idők haladását mutatja már.

(f. l.)

* **Thalia istenasszony kedvencei.** A vidéki színészemények rendszerint pótolni szokták a humort, amely vigjátéki előadásukból hiányzik s minden város színházi évadjának megvan a maga skandaluma, amelynek kedvéért ezután az emberek eljárnak a színházba. Elvégre mulatni csak kell. Székesfehérvárnak az idén csakhamar bekövetkezett ez a közönségvonzó skandaluma. Tavaly *Lányi Irma* és *Fóli Frida* primadonnák pofokodtak össze, az idén pedig *Kunhegyiné Molnár Bella*, az igazgató felesége rendezett érdekes színpadi scéna, amit im sietünk megörökíteni a vidéki színeszet érdeklődői számára. *Kunhegyi Miklós* director válik a feleségétől, de a válás előlétig mint társulatának tagját szerződtette őt leánykori *Molnár Bella* néven.

Molnár Bellának van egy vőlegénye B. J. budapesti gyógyszerész, aki pénteken este lement Székesfehérvárra meglátogatni menyasszonyát s ott összejött vele. Hogy mi miatt, az nem tartozik a dolgra. Este azután, — *Jupiter és társai*-t adták... a gyógyszerész mégis felment a színpadra. Molnár Bella ezt meglátva, direktorához: egyúttal még egyelőre férjéhez sietett, hogy tiltsa ki ezt az embert a színpadról. Az többé nem vőlegénye neki. A színdirektor azonban pártját fogta felesége udvarlójának s kijelentette, hogy az az ő vendége. A haragos primadonna ekkor a színirodalom összes olyan kifejezéseit citálta férje és udvarló fejére, amely a magánéletben s olyan hangosan elmondva a btk. 267. §-ába ütközik. Egyben az inspekcziós rendőrszövetséghez sietett, követelve, hogy az utasítsa ki a vőlegényét. A dologból dictum-faktum nagy botrány lett. *Simon Sándor* alkapitány a színdirektor tiltakozása ellenére az udvarlót is kiutasította ugyan a színpadról, de egyszersmind a színésznőt is; egyben pedig nyilvános botrányozásért eljárást indított a színésznő, az udvarló és a színdirektor ellen. A székesfehérváriak most érdeklődéssel néznek az ügy tárgyalása elé, amely elvi döntést fog hozni: szabad-e a színiigazgató-férjnek felesége udvarlóját megvédeni... a felesége és a rendőrkapitány ellen a színpadon?

* **Csongor és Tünde.** Vörösmarty Mihály születésének 102-ik évfordulóján a *Nemzeti Színház* tegnap gyér közönség jelenlétében adta elő *Csongor és Tündét*. A nezőtérén tehát az ünnepi kegyeletnek szánt előadások szokott képe, a színpadon pedig a mesedarabhoz nem kvadráló, de hasonlóképen már megszokott ríktó tónus. Látna a közönség részvétele, az ember megérti, hogy a színház inkább terhes robotnak, mint érdemes feladatnak tekinti ezeket az előadásokat; de kérdés, hogy nem

volna-e másként, ha nagyobb és méltó ambíciót fordítanak rájuk? Es még úgy is, ha ennek nem volna általánosabb fogantatja, a Nemzeti Színházhoz még akkor is az illik, hogy ha klasszikusaink emlékének tiszteleg, ne maradjon közönyös a játék stílusa iránt és bizonyos harmonizálással, a kellő beállítással és a következetesen megtartott hanggal adja meg az előadásnak igazi, való jellegét. Ez ma sem volt meg és így esett, hogy a néző egy csomó bántó és félszeg dolog emlékével távozott az előadásról. Csoda-e, hogy ilyen körülmények közt a közönség még inkább beleéli magát a tudatba: az ünnepi előadások unalmasak, nem megyünk el...? Elvégre, ha a Nemzeti Színház a régi sablonban marad, miért ne legyen az szabad a közönségnek is? Mert, ha már a latin szálló ígét nem is akceptálja a Nemzeti Színház, legalább így engedjék megállani a tételt: Quod licet bovi, licet etiam Jovi..."

* **Nemzeti Színház.** A *Nemzeti Színházban* holnap *Echegaray* új drámája a *Halálos csönd* kerül színre *Márkus Emil*ával, *Mihályfal* és *Gállal* a főszerepekben. Csütörtökön a *Constantin abbé* kerül színre a czimszerepben *Ujházi Edével*. *Jeant*: *Mihályfy*, *Pault*: *Horváth*, *Bernard* kertész: *Gabányi*, *Szött-nát*: *Cs. Alsághy*, *Bettinát*: *Ligeti Juliska*, *Lavenderint*: *Lendvayné*; *Paulinát* *Vizváriné* játssza.

* **Színházak műsora.** *Kedden, december 2-án*: Nemzeti színház: „Pogány Gábor,” Operaház: „Ördög Róbert,” Vigaszínház: „Loute,” Népszínház: „Casanova,” Magyar színház: „Nőemancipáció,” Uránia: „Hadsereg.”

Szerdán, december 3-án: Nemzeti színház: „Halálos csönd,” Operaház: nincs előadás. Vigaszínház: „A doktor ur.” Népszínház: „Ádám és Éva.” Magyar színház: „Nőemancipáció.” Uránia: „Hadsereg.”

TÖRVÉNSZÉKI CSARNOK.

§ **Az állatias tanító.** Megdöbbentő arányban kezd növekedni azon állatias büntettek száma, melyet tanítók követnek el az őrizetükre s nevelésükre bízott kis leánykákon. Rövid idő alatt az a hatodik eset. *Eszeikről* kapjuk a tudósítást, hogy az ottani törvényszék a mai napon megtartott végtárgyaláson *Türk Albert* tanítót jogérvényesen *egy évi börtönbüntetésre ítélte* egy iskolás leánykán elkövetett szemérem elleni büntetért. — Elérkezettnek tartjuk az idejét, épen a gyakran ismétlődő büntetésekre való tekintetből, hogy a kis leánykák nevelése a férfi tanítók keze alul végték kivételesség, annál inkább, mert van elég női tanerő, kik a leánytanítást sikerrel elláthatják.

§ **A letartóztatott orvosné.** A fővárosi államrendőrség még vasárnap letartóztatta özv. dr. *Fekete Samuné* szül. *Schönaugg Bertát* egy elhunyt fővárosi orvos özvegyét szeméremcsértő fényképek terjesztése miatt. A letartóztatott nő lakásán megtartott házkutatás alkalmával a rendőrség emberei egy ágyban elrejtve 90 db ilyen pornografikus fényképet találtak.

A büntető járásbírósg ma vontá felelősségre dr. *Fekete Samuné* a btkv. 248. §-ába ütköző szemérem elleni vétség miatt. A tárgyaláson, mely *Dirk Béla* ítélőtáblai bír. a büntető járásbírósg vezetője előtt folyt le, — a vádlott nő tagadta, hogy ő a nála talált szeméremcsértő fényképeket árusította, vagy egyáltalában terjesztette volna. A képeket ő Párisból hozta magával a célból, hogy ezeket egy bécsi műkereskedőnek, aki őt akadémiai képek beszerzésével megbízta volt, bemutassa. Ezzel szemben *Duminszky Adolf* tanueskü alatt vallotta, hogy dr. *Fekete* megbízást adott neki a pikáns fényképek sokszorosítására. — Több lényegtelen körülményekre vallomást tevő tanu meghallgatása után dr. *Ney Béla* ügyészi megbízott fenntartotta a btkv. 248. §-ára alapított vádját s kérte a vádlott nő szigorú megbüntetését. Dr. *Mayer Sándor* védő ezzel szemben felmentést kért, mert nem látja beigazoltnak a terjesztés vádját. A bír. dr. *Fekete Samuné* bünsnek mondtotta ki a btkv. 248. §-ába ütköző szemérem elleni vétségben s ezért nyolcz napi fegyházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet két napot kitöltöttnek vett a kiszervezett eddigi letartóztatásból. A védő kérelmére a vádlott nő, akinek *háza és telkei vannak a fővárosban*, szabadlábra helyezte. Az ítéletben az ügyészi megbízott megnyugodott, a védő s a vádlott nő semmiségi panaszt és felebbezést jelentettek be.

§ **Fölmentett gyermekgyilkos anya.** A komáromi törvényszék esküdtszéki tárgyalása mult hó 28-án *Pozsár Ferencné* bűntényével foglalkozott, ki már terhes állapotában folyton azon gondolattal foglalkozott, hogy születendő gyermeke, milyen nagy akadály lesz neki az aratási munkánál. E gondolat nem hagyta őt nyugton s imádkozva kérte az Istent vajha gyermeke halva születne meg. Sőt feltette magában, ha az isten nem teljesítene kérését meg fogja ölni gyermekét. Ferje egy darabig korholta őt, de később, úgy látszik, maga is hozzátörődött gyermeke elemésztésének gondolatához.

Ez év június 27-én este *Pozsár Ferencné* jelentkezni kezdtek a szülés fájdalmai. A férj születésnért akart menni, de erről az asszony lebeszélte s kiküldötte a konyhába aludni. Ejjéltájban megszületett a gyermek és pedig az orvosszakértők egyhangzó véleménye szerint élve. *Pozsár Ferencné* vizsgálati vallomása szerint az *újszülöttre ráterítette a dunyhát*, minek folytán a gyermek *megfulladt*, s a férj az újszülött gyermek hulláját egyelőre elkészített ládikába tette s a szülés után rögtön a temetőbe kivívén, elásta.

Az esküdtek hosszas tanácskozás után *bűnsnek* nyilvánították *Pozsár Ferencné* a szándékos emberölés büntetében s egyben azt is kimondták, *hogy cselekményét beszámíthatlan állapotban követte el.* *Pozsár Ferencné* ellenben teljesen *ártatlannak* találták.

E verdikt folytán a kir. törvényszék mindkét vádlottat azonnal felmentette s az asszonyt rögtön szabadlábra helyezte.

§ **A betört orr ára.** *Lubanovits Károly* régen haragudott már *Keglevich József* tót napszámokra s egyre leste az alkalmat, mikor állhatna rajta boszut. Ez év szeptember 27-én történt, hogy *Keglevich* egy korcsmában borozgatott, hol *Lubanovits* egy ölmos bottal orozva rátámadt. Olyat ütött *Keglevich* orrára, hogy az behorpadt. A nagy vérvesztéstől elájult embert a mentők beszállították a Rókus-kórházba, melynek orvosi bizonyítványa szerint a gyógyulás majdnem két hónapot vett igénybe.

Súlyos testi sértés büntetével vádolva állott ma ez ügyben a bíróság elé *Lubanovits* s védelmére felhozta, hogy *Keglevich* egy izben megverte őt s mindenki csufolta, hogy tóttal elütte ezt, akkor itt is volt és ellenállhatatlan vágy fogta el, hogy ellenségét megüsse. *Keglevich* négyszáz korona kártérítést követel fájdalomdíj fejében. A törvényszék dr. *Keserü kir. ügyész* vádbeszéde után, a 92. § alkalmazásával 1 havi fegyházra, husz korona pénzbüntetésre ítélte és kötelezte őt 200 korona fájdalomdíj megfizetésére. Az ügyész és vádlott megnyugodtak az ítéletben, a panaszos *Keglevich* az ítélet kihirdetése után megkérdte az elnöktől:

Mikor meglesz az pénz pan nagysága?

Az elnök megnyugtatta, hogy kap majd egy írást és annak alapján árverést kérhet bántalmazója ellen. Vádlott szomorúan megcsóválva fejét így szolt: Csak soká meglesz az. Tessik neki megmondani, hogy adjon pénzt most, szegény tót zember vagyok, jú megvolna egy kicsinyke pálinkura.

§ **Táncmulatság a fonóban.** *Vigan* folyt a tánc Szentmártonkátán *Hosszu Gáborné* fonóházában, hova egyszer csak betoppant ifj. *Kucsera Pál* is. Tudta mindenki, hogy itt baj lesz, mert ott volt *Kucsera* halálos ellensége. *Plavetz Pál*, kit *Kucsera* nemrég jól elpáhol. Amint *Kucsera* meglátta ellenségét, barátainak fedezete alatt menekülni akart s a fonóház udvarán keresztül az utcára igyekezett. *Plavetz Pál* utána ugrott s mielőtt valaki megakadályozhatta volna, ölmos botjával akkorát ütött *Kucsera* fejére, hogy az az ütés következtében néhány óra múlva meghalt.

A pestvidéki törvényszék *Plavetz Pált* halált okozó súlyos testi sértés büntetése miatt vád alá helyezte s ez ügyben tegnap volt meg *Rónai Kamill* elnöklete alatt az esküdtszéki végtárgyalás. Vádlott beismeri, hogy agyonütötte haragosát, de mint mondja, ezt jogos önvédelemből tette, mert attól tartott, hogy *Kucsera* őt megint megveri. Dr. *Vas Lajos* királyi ügyész vád és dr. *Ketty István* vádbeszéde után, az esküdtek *bűnsnek* mondták ki *Plavetz Pált* az erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés büntetében s ezért a törvényt alkalmazó bíróság vádlottat két évi börtönrre ítélte. Az ügyész megnyugodott, vádlott és védője semmiségi panaszt jelentett be.

KÖZGAZDASÁG.

Az Országos Iparegyesület gyűlése. Az országos Iparegyesület összes szakosztályai csütörtökön, decz. 4-én d. u. 6 órakor az egyesület helységiben egyetemes ülést tart. A napirend tárgya: *Palóczy Antal előadása: Városépítésünk következményeiről.*

Német kacsá a magyar libák ellen. A Berliner Markthallen-Zeitung, melyről ismeretes, hogy a német agráriusok érdekeit szolgálja s így célzatosan leszól mindent, mi az idegen nyereségbevitelre vonatkozik, most is kedveskedik a német kereskedőknek egy a magyar szállítókat lealacsonyító közleménnyel. Elmondja, hogy Magyarországról a müncheni Central-Bahnhofra egy waggon rakomány liba érkezett, melyben 800 darab élő liba volt összeszűfolva. A két napig tartó ut alatt a libák jelentékeny része elpusztult, más része pedig oly nyomorult állapotban volt, hogy egy részét künn az állomáson értékesíteni kellett és 300 liba 38 koronáért kelt el s másnap 50—80 fillérért lehetett München piacán libát vásárolni. Feltűnő, hogy a nevezett újság nem nevezi meg azt a magyarországi állomást, melyről a küldemény érkezett s épen azért az egész liba história minden valószínűség szerint kacsá, de célzatos kacsá, hogy úgy a német, mint a magyar kereskedőket egymástól kölcsönösen elidegenítsék.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabonatőzsde.

Készárúüzlet.

A malmok meglepő nyugalommal tekintenek — legalább látszólag — a jövőre elé, és épen nem iparkodnak kihasználni a most kínálkozó lánghangulatot. Ugy vélekednek, hogy a hajózás újból megindítása annyi nyersanyagot fog Budapestre hozni, amiből a télen át gond nélkül bővelkedhetnek. Hozzájárul ezen véleményhez természetesen a biztosító társaságok ama határozata, hogy a hajózás folytatása ellen kifogást nem emelnek, denem veszik általában számításba azt, hogy a kis vizállás, milyen hatalmas akadályt képez a terhelt hajók felvontatásánál. Bárha a kikötőkből a járművek elvontatását tényleg meg is kezdték, nem hiszik, hogy nagyobb mennyiségű áru lesz képes a budapesti partot elérni. Berlinből egyébként ma nagy hideget és fagyot jelentenek, amit figyelmen kívül mi sem hagyhatunk.

Ma elkelt 8000 mm. buza, néhány fillérrel olcsóbb áron.

November hó 30. este 6 órától
Deczember „ 1. „ 6 óráig

	érkezett	elment
buza	18147 q.	— q.
rozs	2157	200
árpa	6632	1572
zab	305	—
tengeri	1322	—
repce	—	—
liszt	3	18909
korpa	—	2761

Határidőüzlet.

Csendes hangulatban, vontatottan indult meg az üzlet, de nem akart a készárúüzlet irányzatához alkalmazkodni. Az árfolyamok tehát lassu, de következetes emelkedést mutattak, különösen délben nyilvánult a szilárdabb vélemény, mivel Berlin 1/4 márkás emelkedés mellett hideget és fagyot jelentett.

Délben jegyez:

Áprilisi buza	7.61—7.62
Áprilisi rozs	6.63—6.64
Áprilisi zab	6.32—6.33
májusi tengeri	5.76—5.77

Értéktőzsde.

Előtőzsde. Osztr. hitel 688.50, magyar hitel 706.50, arany. —, korona 97.92 1/2, leszámítoló —, jelzálog —, rimamurányi —, államvasut 688.75, déli vasut —, alpesi —, márka —, városi villamos —, ipar és kereskedelmi bank —, közuti vasut —.

Zárlat. Osztrák hitel 670.50, magyar hitel 706.50, 4 százalékos arany —, korona —, leszámítoló —, jelzálog —, rimamurányi 469. —, államvasut 688.75, déli vasut —, Alpesek 361.50 márka —, városi villamos —, ipar és kereskedelmi bank —, közuti vasut —, korona.

REGÉNY-CSARNOK.

Bűnösök a hálóban.

— Angol bűnügyi regény. — (3)

Irtó: Lynch Lawrence.

ELSŐ FEJEZET.

— Nagy ég! — karjai erőteljesen hanyatlának le, végtelen bágyadtság vesz rajta erőt s kénytelen az ágy szélére ülni, szeméi még mindig arra a fénylő tárgyra merednek, mely az ágy támlájára éppen a fejpárna felett van elhelyezve, melyen ő maga nyugodott, mikor a betörő őt álmában megzavarta.

A betörő? — Vajjon egyáltalában betörő volt-e az az ember?

Hirtelen megragadja a fénylő tárgyat; az megint és rezg, mikor megérinti és hosszú éles tört tart kezében — nem játékszer, nem, halálos fegyvert, melynek hegyére egy levél van tűzve, mely most leesik s ime ott fekszik előtte a párnán. Egy levél s egy tör ágya fejénél!

Ezeket hagyta tehát ott az az ember, akit ő közönséges betörőnek tartott. Nézegette az éles pengét, a tör karcsu fogantyuját s megkerülte vele a simára faragott ágyat — mily mélyen van bevésvé, mily erős és hajlékony; s letette a tört a párnára a levél mellé, melyhez még hozzá se nyúlt. Halotthalvány volt és szigorú komolyság ült vonásain. Egy kis rézlámpást gyújtott meg s a kezébe véve körüljárta a szobában, hogy mindent töviről-hegyire megvizsgáljon.

— Meg akarok bizonyosodni — morgogta ő.

Mindenütt a szokott rend, a szekrényekben és egyebütt is. Kiment a folyosóra, előbb azonban bezárta az ajtót és a kulcsot magával vitte.

Sehol rendetlenség, minden úgy van, ahogy hetek, sőt már hónapok óta, a pompás termek mind bezárva; csak az ebédlő és könyvtár voltak nyitva.

Reggelként, mikor elhagyta öltözőjét, egyenesen kocsiba szállt. Első és második uzsonját a klubban fogyasztotta el vagy valamely kényelmesen berendezett kávéházban és úgy hat óra felé tért csak haza ebédelni és éjjeli pihenőre. A cselédségből csak szakácsnőjét és szobalányát tartotta meg, de nekik is megengedte, hogy otthon háljanak s másnap csak tízenként órakor térjenek vissza, mivelhogy az egész délelőttön nincs szüksége rájuk.

Mikor Lord Elias meggyőződött róla, hogy minden érintetlenül maradt és a titokzatos idegen semmi nyomot se hagyott, visszament a hálószobába és bezárkózott. Arcza még aggodalmasabb, még haloványabb volt, mint előbb. Az ágy szélére ülve, a betörő viseletét, hangját, egész valóját, minden egyes szavát újra emlékébe idézte.

— Kétségtelen, — gondolta, — hogy az az ember nem a pénzemre, tulajdonomra pályázott; amíg én feküdtem, az egész házat nyugodtan kiúszhatta volna. Megölni se akart. Minek merészkedett hát ide azzal a levéllel? Nyilván csak azért, hogy éreztesse velem, mennyire hatalmában vagyok, milyen könnyen megfoszthatna életemtől, csak akarnia kellene. Most már persze belátom, hibás volt az a lépés, mit elkövettem, de — fölkeltem és körülnéztem — de most már megtörtént, megváltoztatni nincs módomban; igen, előszörre nem tudhattam legjobb akaratom mellett sem.

Reszkető kézzel vette fel a levelet a párnáról.

— De hisz el kell olvasnom — szölt az összehajtott papirt sebtén fölnyitva, hogy minél előbb tisztán lásson. A levél rövid volt, tiszta, világos, mintha csak minden betűje nyomtatva volna.

Lord Elias ur:

„Önt az új társaság élére állítottuk, melynek az a célja, hogy a gazdagot, oltalmazza, a szegényt meg lenyomja. Joga van az élnyomás módját megválasztani. Óvakodjék visszaélni vele. Jól ügyeljen a figyelmeztető iratokra, vagy parancsokra, melyeket időről-

időre kap. Ez a levél legyen a bizonyíték, hogy tőlünk nem szabadulhat. Ha hatalmát rendelkezésünkre bocsátja, éljen. Ha ártani akar, ütött utolsó órája. Szemünk állandóan őrködik; nem alszunk soha.“

Sokáig tündöve ült ott Lord Elias, előtte a szikrázó törrel s kezében a volt irva, levéllel, mely egyszerű fehér papírra veszedelmes rajta semmi aláírás.

A tették embere volt, szilárd jellem. Mit jelent ez a borzalmas figyelmeztetés, bizonyára jól tudta és épen nem érzett semmi hajlandóságot, hogy a dolgot csak amugy félvállról vegye. Gondolatai nagyon komorak voltak s körülbelül ilyenformák:

Mérhetetlen vagyok tulajdonosa vagyok, melyet szorgalommal, munkámmal szereztem, ezenfelül kiterjedt gyáraknál, vasműveknél, kohónál érdekelve vagyok; velem szemben pedig áll egy hatalmas szövetség, az elégedetlen munkások és dologkerülő naplopók szövetsége. Ezek az emberek összeesküdtek ellenem, hogy pénzt sajtoljanak ki belőlem, nem talán azért, mert joguk volna hozzá, hanem mert nekem pénzem van s nekik meg kellene. Evék óta küzdenek ellenem s a magamszörűek ellen és most, mikor végre szükségemben, hogy nekik ellenálljak, beléptem egy társaságba, amely személyem és vagyonom oltalmát igéri, ezt a fenyegető levelet küldik, hogy a társaságban elfoglalt állásomat hasznukra fordítsam, vagy a lehető legrosszabbra elkészülhetek.

Ellenségeimnek erőseknek kell lenniök és szanaszerte kémeik vannak, mikép tudták volna meg különben, hogy az új szövetségnek hivatalnok vagyok, holott csak három napja választottak meg. Még ádázabb lett valójuk a fenyegetéssel, ezt bizonyítja: tör és levél.

Tehát megizenték a háborút: én egymagam állok harcban az ismeretlen ellenféllel. Legyen tehát. Jogtalanság nem nyomja lelkemet, senki fiának nem tartozom. A sajátomat akarom megvédeni, melyért ellenségem is ellenem küzdeni szándékozik.

MÁSODIK FEJEZET.

Londonban.

Azidétt, mikor a tartózkodás Londonban a legkellemesebb vala, a szezon legjavában, egy férfi állt Belgravia egyik csinos házában ablakánál és közönyösen tekintett le az alant hullámzó, tarka sokaságra, mely — úgy látszott — szinte nem is érdekli.

Magas, sovány ember volt, jóval túl a közép életkoron, de délczeg termetű, daczolja az idők terhével. Halvány vonásai letűnt szépség nyomait mutatják, gyöngén hullámzó, hófehér haja, melyet magas, derült homlokáról hátrafésülve hordott, puha, finom és oly hosszú volt, hogy fürtös vége bársony gallérja fölött régi módi felső kabátjára omlott. Arcza, álla csupasz, akár csak a gyereké, s vastag ajku finom szája, arcának okos, szellemes kifejezése nemes származású és gondolkozású embert árult el; nagy, ragyogó szeméi rendezesen — mint most is — álmódózan, bánatosan tekintenek a nagyvilágba, hébe-hóba pedig valami különös tűz ragyog bennük, melyben megvetés, keserűség és a legkonokabb elszántság olvasható. Ilyenkor a természetes öreg urnak szelid, méltóságos valója, csengő hangja, barátságos arcza mintha egészen megváltoznék. Magas termete ilyenkor még büszkébbre egyenesedik, mintha benne minden erő kipattanna; hosszú, fonnyadt karjai élénken hadonásznak, kicsinylő vonás ül ki ajkára, szeméi szikrázva ragyognak és halk hangja egyre hangosabb lesz, míg öblösen, érczesen és dörmögve tör ki kebeléből, melyet hatalmas lelkesülés dagaszt.

La Croix Miles volt a férfi, ki tündöve, álmódóva minden napos reggel a londoni sürgés-forgásra letekintett.

— Apus! — Se a hang, se a lépés zaja, se az ajtócsukás nem tudta álmódózásából fölriasztani. Fehér kéz nehezedett karjára; a váratlan érintés tüstént a mindennapi életre hívta, az álmódó kifejezés eltűnt szép vonásairól, melyen most gyöngéd mosoly játszadozott.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos:

A „MAGYARSÁG“ lapkiadó-vállalat.

Telefon-szám: 154.

FÉRFIRUHÁT

ne rendeljen,
míg Szücs Lajos szabó-
mester

Budapest, Gyöngygyuk-
utca 9. legújabb szöv-
vetmintáit át nem nézte,
mely kívánatra ingyen és
bérmentve küldetik. Mór-
ték után 12 és 15 fe-
rintért kész ek, finom
gyapjuszövetekből férfi
öltönyt, a legjobb divat
szerint.

Conau Doyle
regényei!

Az utolsó probléma.
A dilettáns detektív
A véres boszu.

Mind a három kötetet
1 forint elege bekül-
dése ellenében bér-
mentve küldi

Barta Lajos
könyvkereskedése
és antiquariuma

Budapest, Lipót-
körút 20/A.

Értesítő iroda,

Okmányszerző vállalat
Budapest, VII., Ker-
tész-utca 31. Házassá-
gi és egyéb ügyekben be-
szerez minden okmányt:
miniszteri fölmentéseket,
dispensációt stb. Továbbá
eljár jogtanácsosa köz-
benjöttével adó, anya-
könyvi, állampolgársági,
honosítási, illetőségi,
ipar, italmérsi, katonai,
kiviteles nőstülési, név-
magyarosítás, nagykoru-
sítás, örökösödés, örök-
befogadás, tőzsde, utó-
anyakönyvezési, utlevél
megszerzési és más
egyéb minden ügyekben.
Az ügyek sürgős és si-
keres lebonyolításáért
szavatosság vállalatik.

Köhögés,

rekedtség légszuszerek
bantalmainál elősoran-
gu orvosai-szaktekinté-
lyek ajánlják az I. szá-
mu József-táptéat. Szék-
rekedés emésztési zav-
rakoknál és mint vér-
tisztító a II. számú Jó-
zsef-táptéat kapható
Török József gyógytá-
rában. Fő és székül-
dés Vogler József dro-
gista asszisztensnél Bu-
dapest, Róksziárd-ut-
ca 5. szám 10 doboz
megrendelésénél is a
pénz beküldése mellett
bérmentve.

T. cz.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönség becses tudomására adni
miserint

VI., Nyár-utca 34. sz.
alatt egy

**Épület- és mű-
lakatos üzletet**

nyitottam.
Főtörökvetem oda fog
irányulni, hogy minden
általam készített mun-
kák a mélyen tisztelt
megrendelőim részére ki-
foglalás nélkül eszközöltes-
senek.

Műhelyemben elkészít-
tek egyszerű és díszes
rácsozatot, ugyszintén
mindennemű takaré-
küzhelyet, a legjobb ki-
vitelben.

A nagyérdemű közön-
ség b. pártfogását kérve,
maradok kiváló tisztelettel

Babarczy Mihály
épület- és műlakatos.
Javítások elfogadtatnak és
pontosan teljesíttetnek.

A KOCSI-IPAR

szakmába vágó minden
munkát elvállalok, de
különösen

a kocsik fényezését

a legkitartóbb és a leg-
jutányosabb árban készí-
tem, minélfogva a nagy-
érdemű közönség pártfo-
gásába ajánlom magamat

Lovász István

kocsigyártó és fényező-
mester
BUDAPEST,
VII., Dohány-u. 57. sz.

Női modell-

kalapokat tartok raktá-
ron és jutányosan áru-
sitom. Atalakitást, toll-
göndörítést, festést, pa-
pir- és selyem lámpa-
ernyőket legpompásabb
kivitelben készítek. Vi-
dédi megrendeléseket
lelkiismeretesen esz-
közölök.

Gellértné

Koronaherczeg-utca
2. I. 58.

!Pénzkölcsönt!

Olcson, diszkréten,
és gyorsan szerez ka-
tonatiszteknek, köz-,
magán-hivatalnokoknak,
szóval minden hitelké-
pes egyének előnyös
visszafizetésre. Házakra,
földbirtokokra és tel-
kekre 4 1/2%-os amorti-
zációs kölcsönöket,
gyorsan viszi keresztül
a legkomplicáltabb Con-
versiókat utólagos díja-
zás mellett. Ertesítést
egész nap ad:

SZENES A.

bankbizománya,
Információ- és kereskedelmi
kiszámlázó irodája
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 22., II/2.

TELEFON.

TELEFON.

ECKMAYER JÓZSEF

épület- és műlakatos

aczélemmez-, zajtalan görredőny- és nape-
lenző-gyár.

Gyár: Podmaniczky-utca 12.

**Évi lakóknak rész-
letfizetésre.**

Legújabb tala. mány
Ruganyos fejpárnás
ágy matracz
vagy betét.

Magyar szabadalom.
Saját találmány.

Együttal felemlítem a legújabb
féregmentes, takarékosági
fej párnás ruganyos ágy
matraczokat, melyre nem
kell más mint a lepedő és mégis
jobb és kellemesebb fekvésű,
mint bármiféle gyártmány.
Az eredeti ágytálcában
megtekinthető.
Levelezőlapj meghívásra rögtön
jövök.

VIG PÁL

kárpitos és díszítő
15 év óta jenn. al.
Budapest VI., Rózsa-
utca 77. sz.

Vételre kerestetik:

Kolozsvár valamely vi-
dékén egy nagyobb föld-
birtok, uri lak és kellő
épületekkel, lehetőleg
vasút közelében. Aján-
latok csakis tulajdono-
soktól kéretnék. Dózsa
Mihály Budapest VII.
Kertész-u. 4. szám.

Egyházi szerek,

lobogók, képek és köny-
vek legocsóbban kapha-
tók:

Szűts és társánál
Budapest, IV., Ujvilág-
utca 2. sz.

A legjobb és legtoké-
letesebb
fizetőpénztárakat
Hallwood Cash
REGISTER Co.
Ohio Columbus Amerika
gyártja.
Magyarországi Iroda és fiókja
BUDAPEST,
VII., Dalszínház-utca 10.

GEDULDIGER HUGO
első magyar ruganyos-bélyegző-
gyár és véso-inlézet
Budapest, VI. ker., Váci-körút 17. szám.
Minta-érkezések ingyen.
Viszontelárusítók kerestetnek.

Magy. kir. államvasutak.
165011/902. szám.
A III.

**A)
Pályázati hirdetmény.**

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a tu-
lajdonában levő, leltárilag kezelt, mintegy 3000 drb
irhasubának 1903. évi márczius hó 1-től 1908 évi
márczius hó 1-éig leendő fenntartása és javítása iránt
ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázati feltételeket illetve az ajánlattétel-
ről kötelező részletes módozatokat tartalmazó aján-
lati felhívás, valamint az ajánlattételre használandó
ajánlati űrlap, valamennyi hazai kereskedelmi és
iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazga-
tóság „Anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál
(Budapest, VI., Andrássy-ut 73. szám II. emelet 46.
ajtó szám) díjtalanul kapható.

Az előírt módon kiállított, ikenként 1 koronás
magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, a 60
filléres okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati
felhívással együtt lepecsételve legkésőbbben

1. évi december hó 16-ának 12 órájáig
a fentemlített szakosztályánál benyújtandók v. posta
útján oda beiktalendók.

Az ajánlat borítéka ezen felirással látandó el:
„Ajánlat 165011/902. számhoz“

Bánatpénz gyanánt 1000 korona készpénzben
vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban leg-
későbbben 1. évi december hó 15-ének déli 12 órá-
jáig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztá-
ránál leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott aján-
latok, valamint az olyanok, melyek nem az előírt
módon tételnek, vagy amelyek az aláírandó ajánlati
felhívás nélkül nyujtatnak be, figyelembe nem fog-
nak vétetni.

Budapest, 1902. november hó 14-én.

A magy. kir. államvasutak Igazgatósága.
(Utányomás nem díjaztatik.)

Immár 3-ik kiadásban jelent meg a
Bacsó-féle ÖRÖK NAPTÁR
a legszebb, legérdekesebb és legpraktikusabb naptár mindenki
számára.
Szerkesztette:
Bacsó Ferencz.
Tartalmazza a XVIII., XIX. és XX. század minden évé-
nek naptárát, összesen
61 teljes, közönséges naptárt.
melyek 1701-től a 2000 évig váltakozva érvényesek. Aki tehát
egyszer megveszi, az egész életében
0000 minden esztendőre 0000
ellátja magát naptárral, mi által sok pénzt takarít meg, s egy-
üttal a lefolyt évek naptárait is mindig kezében bírja, ami igen
érdekes dolog. Külső kiállítás pedig oly díszes, hogy a legelő-
kelőbb szalonok asztalán helyet foglalhat, s ezért alkalmi aján-
déknek is különösen ajánlható. --- Bólti ára 2 korona, de a MA-
GYARSAĞ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Várház-körút 8.)
1 kor. 20 fillér kedvezményes árban kapható. Ha ajánlott és bér-
mentes megküldés kívánatik, úgy még 30 fill. portó is melléklendő.

Kettős elektromágneses kereszt vagy csillag
R. B. 36967. szám.
Kettős kereszt
gyógyít és felüdít kezesség mellett.

A készülek gyógyít és segít fej-, fül- és fogaájánál; a migrén, neuralgia, vértelődés, sápkör,
szédülés, a fülzúgás, nagyvadász, a szívverés, szívgyöresök, szeszhatásos rohamok, a gyomor-
göresök s egyéb göresök, az étvágytalanság, a hideg kezét és lábát, a nem gyógyuló, a szex,
késztény, a halál, a gyengeség s a gyengeség bajában: halálában s a vele járó hátfájá-
soknál; különösen meggyógyítanak s a vele járó éhségtelenség s különféle gyengeségi álla-
potok bajában; s rendszeres vörkeringés bajában s más sok más oly bajban, a melynek a
normális orvosi kezelés szerint világyos áram a gyógyító szára. Nagy figyelemre méltó
az a körülmény, hogy huszöves betegségeket teljesen meggyógyított. Az iradalmban levő elken-
rének és bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből halászva emlékeztetnek mag találtá-
nyonáról, mindenkor mindenki által megtekinthetőek. A kit legkésőbbben 40 nap alatt nem gyó-
gyít meg készülekem, az visszakapja a pénzét. Ahol már minden haszontalan volt, kérem,
össék a készülekemet megpróbálni. Figyelemre méltó a t a közönséget, hogy az én készü-
lékem nem tövesztendő össze a Voltával, mely teljes hatástalansága miatt Németországból,
sőt Ausztráliából s Magyarországból is hivatalosan ki van tiltva, míg az én elektromágne-
ses készülekem kiváló gyógyító erejénél fogva általánosan elismert, közkedvelt és elter-
jedt. Már csak rendkívül olcsósága is erősen ajánlja.

Nagy készülek ára 6 korona. Kis készülek ára 4 korona.
Idült betegségeknek alkalmasan. Csak gyógyszerháznak s nagyban áru-
háznak való.
Fő központi eladást és szétosztást hely a bel- és külterületen:
MÜLLER ALBERT, Budapest, V., Vadász-utca 42/R. sz.
Kálmán-utca sarkán.